

**MURAT
YAYINLARI**

**KAMU PERSONEL SEÇME SINAVI
A GRUBU VE ÖĞRETMENLİK
ALAN BİLGİSİ TESTİ**

HUKUK • İKTİSAT • MALİYE

**DENEME TG-3
ÇÖZÜM KİTAPÇIĞI**

Bu testlerin her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, testlerin tamamının veya bir kısmının Merkezimizin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve testlerin hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

ÇÖZÜMLER

• HUKUK ÇÖZÜMLERİ •

1. D 1982 Anayasasında temel hakların anayasada belirtilen hallerde sınırlanabileceği düzenlemiştir. Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz. Dolayısı ile sadece mülkiyet ve miras hakkı kamu yararı gerekçesi ile sınırlandırılabilir.

2. A 1982 Anayasası'na göre ülkenin milli güvenliğinin sağlanmasından, silahlı kuvvetlerin yurt savunmasına hazır hale gelmesinden Meclise karşı Cumhurbaşkanı sorumludur.

3. D 1982 Anayasası'na göre Yüksek Seçim Kurulu üyeleri Yargıtay ve Danıştay Genel Kurulları tarafından kendi üyeleri arasından seçilir. YÖK üyelerini seçen, Anayasa Mahkemesinin 12 üyesini seçen, Danıştay üyelerinin ¼ üyesini seçen, Hakimler ve Savcılar Kurulunun 4 üyesini seçen Cumhurbaşkanıdır.

4. E TBMM Genel Kurulu tarafından kabul edilen kanunlar Cumhurbaşkanına gönderilir. Cumhurbaşkanı kanunları ya Resmi Gazete'de yayımlar ya da gerekçesini belirterek meclise geri gönderir. Meclise geri gönderilen kanunlar meclis tarafından aynen kabul edilebileceği gibi değiştirilerek de kabul edilebilir. Ancak meclisin kanunları aynen kabul edebilmesi basit çoğunluk ile yapılamaz. Bunun için nitelikli çoğunluk olan üye tamsayısının salt çoğunluğu gerekir.

5. C Anayasa'nın 124. maddesine göre yönetmelik çıkarma yetkisi, Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ile kamu tüzel kişilerine aittir. Şıkları incelediğimizde Avrupa Birliği Başkanlığı'nın devlet tüzel kişiliğine sahip olduğunu görmekteyiz. Bu nedenle yönetmelik çıkaramaz.

6. C Büyükşehir belediye meclisinin aldığı kararlar belediye başkanı tarafından 7 gün içinde iade edilmezse kesinleşir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

7. A Bir idari işlemin geri alınabilmesi için hukuka aykırı olması gerekmektedir. Geri alma işlemi talep üzerine veya re'sen karar alan idari makam veya üstü tarafından yapılabilir. Geri alma işlemi, kararın alındığı tarihten değil işlemin tesis edildiği tarihten itibaren bütün hüküm ve sonuçlarını ortadan kaldırır. Geri alma geçmişe etkilidir.

10. A Yürütmenin durdurulması kararları teminat karşılığında verilir ancak durumun gereğine göre teminat alınmayabilir. İvedi yargılama usulüne tabi davalar ile istinaf ve temyiz aşamasında yürütmenin durdurulması talebinde bulunulabilir. Ancak yürütmenin durdurulması talebine ilişkin verilen kararlara itiraz edilemez. Yürütmenin durdurulması kararlarına ilişkin yapılan itirazlar 7 gün içinde karara bağlanır 15 gün içinde yazılır.

MURAT YAYINLARI

8. D 2942 sayılı kanuna göre trampa yoluyla yapılan kamulaştırmalarda taşınmazın değeri kamulaştırma bedelinin % 120'sini aşamaz.

11. C Türk Ceza Kanunu'nun 36. maddesine göre fail, suçun icra hareketlerinden gönüllü vazgeçer veya kendi çabalarıyla suçun tamamlanmasını veya neticenin gerçekleşmesini önlerse, teşebbüsten dolayı cezalandırılmaz; fakat tamam olan kısım esasen bir suç oluşturduğu takdirde, sadece o suça ait ceza ile cezalandırılır. Söz konusu olayda gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanır ve kasten öldürmeye teşebbüsten değil, tamam olan kısımda yani kasten yaralamadan sorumlu olur.

MURAT YAYINLARI

9. E Mahalli idare organlarının geçici olarak görevden uzaklaştırılması işlemine karşı açılacak davalarda yetkili mahkeme görev yaptığı yer idare mahkemedir.

12. B Türk Ceza Kanunu'nda yer alan güvenlik tedbirleri şunlardır;

- Hak yoksunluğu
- Müsadere
- Çocuklara özgü güvenlik tedbirleri
- Akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirleri
- Suçta tekerrür
- Sınır dışı edilme

13. E Faile göre şahsılık ilkesine göre bir Türk vatandaşı, 13 üncü maddede yazılı suçlar dışında, Türk kanunlarına göre aşağı sınırı bir yıldan az olmayan hapis cezasını gerektiren bir suçu yabancı ülkede işlediği ve kendisi Türkiye’de bulunduğu takdirde, bu suçtan dolayı yabancı ülkede hüküm verilmemiş olması ve Türkiye’de kovuşturulabilirliğinin bulunması koşulu ile Türk kanunlarına göre cezalandırılır.

16. B Hâkim kararı olmaksızın yapılan elkoyma işlemi, yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını elkoymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi hâlde elkoyma kendiliğinden kalkar. Yanıt, B seçeneği

MURAT YAYINLARI

14. B Tutuklama kararını soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısının talebi üzerine sulh ceza hâkimi, kovuşturma evresinde ise re’sen veya Cumhuriyet savcısının talebi üzerine mahkeme verir. Verilen tutuklama kararlarına karşı 7 gün içinde itiraz edilebilir. İtirazlar kararı veren mahkemeye yapılır. Mahkeme kararını gözden geçirip kaldırmazsa ise 3 gün içinde inceleyecek mercie gönderir. Sulh ceza hâkimi kararlarına karşı numara sırasını takip eden sulh ceza hakimliğine, asliye ceza mahkemesi kararlarına karşı ağır ceza mahkemesi itirazları inceler. Bölge adliye mahkemeleri itiraz merci değil istinaf merciidir. Tutuklama kararları 30’ar günlük aralıklarla gözden geçirilir. Ağır cezayı gerektirmeyen suçlarda tutuklama süresi 1 yılı geçemez bu süre gerektiğinde 6 ay daha uzatılabilir. Cumhuriyet savcısı soruşturma evresinde adli kontrolünden gereksiz olduğu kanaatine varırsa tutukluyu re’sen serbest bırakabilir. Bu karar kesindir.

17. B MK m.1 uyarınca, “Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa, hâkim, örf ve âdet hukukuna göre, bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyse ona göre karar verir.” Mevcut bir olaya uygulanacak yazılı bir hukuk kuralının mevcut olmadığı, örf ve adet hukukunda da bir düzenleme bulunmayan hallerde, hukuk sistemi o somut olaya bir çözüm getirmemiştir. Bu hallerde hukuk boşluğu ortaya çıkmaktadır. Hukuk boşluğu ile karşılaşılan hakim, hukuk yaratma yoluna gidecektir.

MURAT YAYINLARI

15. D Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen milletvekili hakkında soruşturma ve kovuşturma yapma yetkisi, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı ve bu yer ağır ceza mahkemesine aittir. Soruşturmayı Cumhuriyet Başsavcısı veya görevlendireceği vekili bizzat yapar. Başsavcı veya vekili, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısından soruşturmanın kısmen veya tamamen yapılmasını isteyebilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısı zorunlu olan delilleri toplar ve gerekmesi hâlinde alınacak kararlar bakımından bulunduğu yer sulh ceza hakimliğinden talepte bulunur.

18. C Kısıtlama kararı kesinleşince, hemen kısıtlının yerleşim yeri ile nüfusa kayıtlı olduğu yerde ilân olunur. Kısıtlama kararının ilanından sonra, üçüncü kişilerin iyiniyet iddiaları dinlenmez. Kısıtlama, iyiniyetli üçüncü kişileri ilândan önce etkilemez ve bu kişilerle yapılan işlemler geçerli olur.

19. A Evlenmeyle meydana gelmiş olan kayın hısımlığı, evliliğin sonradan iptal, ölüm veya boşanma sebebiyle ortadan kalkması hâlinde sona ermez, devam eder. Ancak evlilik sona erdikten sonra eski eşlerin yeni doğan kan hısımları ile eski eş arasında kayın hısımlığı meydana gelmez. TMK md. 129 uyarınca, kayın hısımlığını doğurmuş olan evlilik sona ermiş bulursa bile eşlerden biri ile diğerinin üstsoyu veya altsoyu arasında evlenme yasaktır. Ancak evliliğin sona ermesinden sonra yapılan diğer evlilikten doğan kan hısımları ile herhangi bir kayın hısımlığı bulunmayan eski eşin, bu kan hısımları ile evlenmesine de bir engel bulunmamaktadır.

20. E Mirasbırakanın yasal mirasçıları, kan hısımları, sağ kalan eş, evlatlık ve devlettir. Mirasbırakanın çocuğunun yasal mirasçı sıfatı kazanabilmesi için öncelikle mirasbırakan ile arasında soybağının varlığı şarttır. Somut olayda evlilik dışı doğan çocuğun babasıyla olan soybağına ilişkin bir veri yer almadığı için yasal mirasçı olabilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla bütün mirası evlilik içinde doğan çocuk alacaktır.

21. B Yasal ön alım hakkı, paylı maliklere, paydaşlardan birinin payının tamamını veya bir kısmını, paydaşlar dışındaki bir üçüncü kişiye satması hâlinde bu hisseyi aynı satış koşullarında alma hakkı veren bir haktır. Yasal önalım hakkı, paylı mülkiyetin devamı süresince söz konusudur. Yasal önalım hakkı, sadece payın üçüncü bir kişiye satışı hâlinde doğar. Paydaşlar arasındaki satışta yasal önalım hakkının kullanılması söz konusu olmaz. Payın bağışlanması, cebri arttırmayla satışı halinde de paydaşların yasal önalım hakkını kullanma imkânı yoktur. Paylı mülkiyet, tapu sicilinden anlaşılabilen bir husus olduğu için, bu hakkın ayrıca şerhine gerek bulunmamaktadır. Bu hak satışın, alıcı veya satıcı tarafından noter kanalıyla hak sahibine bildirilmesinden itibaren 3 ay ve herhalde satışın üzerinden 2 yıl içinde kullanılmalıdır. Bu süre içinde kullanılmayan hak düşer. Bu hak mutlaka açılacak bir dava yolu ile kullanılmalıdır.

22. E İrtifak haklarının bir kısmı yalnızca belirli bir şahıs lehine kurulabilmekte ve bu şahıstan başkasına devri mümkün olmamaktadır. Bunlara düzenli şahsi irtifaklar adı verilmektedir. Oturma hakkı ve intifa hakkı bu gruba dahildir. Başkasına devredilmeyen ve mirasçılara geçmeyen oturma hakkı, bir binadan veya onun bir bölümünden konut olarak yararlanma, orada oturma yetkisi veren kişisel irtifak hakkıdır.

23. D Adam çalıştırmanın sorumluluğunda sorumluluğun doğması için adam çalıştırılan ile çalıştırılan kişi arasında bağımlılık ilişkisi şarttır. Bağımlılık ilişkisi, çalıştırılan kişinin emir ve talimatları altında çalışma anlamına gelmektedir. Bu ilişkinin var olmadığı durumlarda TBK md. 66 gündeme gelecektir.

24. B Olayda A'nın gerçekleştirdiği hırsızlık, bir haksız fiil teşkil etmektedir. Aynı zamanda bu parayı banka hesabına yatırarak paranın mülkiyetini de kazanmıştır. Bu durum, bir sebepsiz zenginleşme de oluşturmaktadır. Bu iki davanın şartları bir arada olduğunda, her iki davaya da başvurmak mümkündür. Bir diğer deyişle bunlar, yarışan taleplerdir. Dolayısıyla B her iki davayı da açabilecektir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

25. E Aşırı yararlanma, taraflardan birinin, diğer tarafın belirli sübjektif koşullarından faydalanarak, edimler arasında aşırı dengesizlik yaratması halidir. Aşırı yararlanma bir irade sakatlığı değildir. Türk Borçlar Kanununun sözleşmenin kurulması kısmında düzenlenmiştir. Zor durum, düşüncesizlik ve tecrübesizlik aşırı yararlanmanın sübjektif koşulları iken aşırı ve açık dengesizlik ise objektif koşuldur. Aşırı yararlanmaya maruz kalan kişiler, sözleşmenin iptalini talep edebilecekleri gibi, edimler arasındaki aşırı dengesizliğin giderilmesini de talep edebilirler. Tacirler ise, basiretli tacir gibi davranma yükümlülükleri sebebiyle, düşüncesizlik ve tecrübesizlik sebebine dayanarak aşırı yararlanmaya maruz kaldıklarını kural olarak iddia edemezler. Zor durumda kalma hali ise tacirler için de geçerlidir.

MURAT YAYINLARI

26. B Aynı anda ifa yükümlülüğünün bulunduğu hâllerde kendi edimini ifa etmeyen taraf, karşı tarafın edimini ifa etmesini talep edemez. Ödemezlik def'i, TBK m.97'de karşımıza çıkmaktadır. Buna göre "karşılıklı borç yükleyen bir sözleşmenin ifası isteminde bulunan tarafın, sözleşmenin koşullarına ve özelliklerine göre daha sonra ifa etme hakkı olmadıkça, kendi borcunu ifa etmiş ya da ifasını önermiş olması gerekir".

MURAT YAYINLARI

27. D Öneri, sözleşmeyi kuran irade beyanlarından zaman bakımından ilk olarak açıklananıdır. Öneri, bağlanma iradesi taşımalı ve sözleşmenin esaslı noktalarını içermelidir. Öneri, süreli olabileceği gibi süresiz olarak da yapılabilir. Öneren, süreli öneride, verdiği süre kadar, süresiz öneride ise kanuna göre belirlenecek makul süre zarfında önerisi ile bağlı olacaktır. Öneri, belirli bir kişiye veya gruba yapılabileceği gibi herkese yönelik olarak da yapılabilir.

28. D Hazır olmayanlar arası sözleşmenin kurulma anı, kabul cevabının önerene vardığı andır. Buna karşılık sözleşmenin hüküm ve sonuçlarını doğurma anı, kabul cevabının gönderilme anıdır. Dolayısıyla söz konusu satım sözleşmesi, 21.01.2021'de kurulmuş, hüküm ve sonuçlarını doğurmaya ise daha önceki bir tarih olan 18.01.2021'de başlamıştır.

29. B Fiziki ortamda tutulan defterlerin açılış onayları, kuruluş sırasında ve kullanılmaya başlanmadan önce noter tarafından yapılır. Aynı şekilde kapanışları onaya tabi olan yevmiye defterinin kapanış onayı, izleyen faaliyet döneminin altıncı ayının sonuna kadar, yönetim kurulu karar defterinin kapanış onayı ise izleyen faaliyet döneminin birinci ayının sonuna kadar notere yaptırılır. Ancak anonim ve limited şirketlerin ticaret siciline tescili sırasında ilk ticari defterlerinin açılış onayları ticaret sicili müdürlükleri tarafından yapılır. Dolayısıyla onayların noter veya ticaret sicili müdürlükleri tarafından yapılabileceği ifadesi yanlış bir ifadedir. Elektronik ortamda tutulan ticari defterlerde açılış ve kapanış onayı aranmaz.

MURAT YAYINLARI

30. A İşletme sahibinin, kendisine ticari temsilcilik yetkisi vermeksizin, işletmesini yönetmek veya işletmesinin bazı işlerini yürütmek için yetkilendirdiği kişiye “ticari vekil” denir. Ticari vekil, işletmenin olağan nitelikleri (alışılmış nitelikteki) işleri yapar. Ticari vekil özel yetkisi olmadan; işletme sahibi adına bono düzenleyemez, işletme sahibi adına bankadan kredi çekemez, işletmeye ait bir taşınmazı 3. kişiye devredemez, işletmenin borcu için işletmeye ait taşınmaz üzerinde ipotek kuramaz. Ancak olağan (alışılmış) nitelikte iş olan “işletmede çalışacak işçilerle hizmet sözleşmesi” yapabilir.

MURAT YAYINLARI

31. B Şirket, ticaret siciline tescil edilmeden önce işlemler yapılmışsa, bu tür şirket borçları için komanditer ortak, sorumluluğunun sınırlı olduğunun üçüncü kişiler tarafından bilindiğini ispat etmediği sürece onlara karşı komandite ortak gibi sorumlu tutulur. Dolayısıyla tescilden önceki işlemler sebebiyle adi şirket ortağı gibi sorumlu olur demek yanlış olacaktır. Zira adi şirket ortağı her durumda üçüncü kişilere karşı 1. dereceden, doğrudan sınırsız ve müteselsilen sorumludur.

32. A Kuruluş işlemlerindeki kanun aykırılık sebebiyle kamunun menfaatleri zedeleniyorsa Ticaret Bakanlığı dahi şirketin feshini dava edebilir. Uzun süreden beri şirketin kanunen gerekli olan organlarından biri mevcut değilse veya genel kurul toplanamıyorsa yine fesih davası açılabilir. Haklı sebeplerin bulunması hâlinde de şirketin feshi asliye ticaret mahkemesinden istenebilir. Ancak haklı sebeple şirketin feshini dava etme hakkı tek bir pay sahibine verilmemiştir, azlık oluşturan pay sahiplerine verilmiştir. Anonim şirketin esas sermayesinin 2/3'nün yitirilmesi halinde kalan sermayeyle yetinme veya eksilen sermayeyi tamamlama kararı alınmadığı sürece şirket kendiliğinden sona erer. İflasına karar verilen anonim şirket kendiliğinden sona erer.

33. E Muhatabın, poliçenin arka yüzüne atmış olduğu imza ciro hükmündedir. Arka yüze atılan imzanın kabul anlamına gelebilmesi için bu anlama geldiğine dair açık bir ibare konulmalıdır. I. öncül yanlıştır. Düzenleyen, poliçenin kabule arzını menetmiş olmadıkça, bir süre koyarak veya koymayarak her ciranta poliçenin arzını şart koşabilir. II. öncül doğrudur. Poliçenin kabule arzının mümkün olduğu ilk gün, senedin keşide edildiği gündür. Hâmil dilerse aynı gün poliçeyi muhatabın yerleşim yerinde kabule arz edebilir. III. öncül yanlıştır. Kabule arz mecburiyetine riayet edilmesinin müeyyidesi, müracaat hakkının kaybıdır. IV. öncül doğrudur. Poliçenin kabule arzı muhatabın yerleşim yerinde yapılır. V. öncül doğrudur. Muhatap poliçeyi kabul ettiğinde poliçe bedelini vadede ödemeyi taahhüt etmiş olur. Kabul eden muhatabın poliçenin asıl borçlusu olur.

MURAT YAYINLARI

34. B Kambiyo senetleri içinde hamiline yazılı olarak düzenlenebilen kıymetli evrak çektir. Dolayısıyla çeklerde lehtarın belirtilmesine gerek yoktur. Lehtar gösterilmeden düzenlenen çekler hamiline yazılı düzenlenmiş sayılır. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre çekte bulunması zorunlu unsurlar "çek kelimesi, belirli bir bedelin kayıtsız şartsız havalesi, muhatabın (ödeyecek bankanın) ticaret unvanı, banka tarafından verilen seri numarası, karekodu, keşide (düzenleme) tarihi, keşidecinin (düzenleyen) imzası."

MURAT YAYINLARI

35. D İcra dairesinin sorumlu amiri icra müdürüdür. İcra müdürü gerektiğinde zor kullanma, kolluktan yardım isteme, kapalı, kilitli yerleri açma, konuta, işyerine girme, üst arama, el koyma gibi yetkilere sahiptir. İcra müdürü ve icra dairesi görevlilerin iş görme yasağı ve sözleşme yapma yasağı bulunmaktadır.

Sözleşme Yapma Yasağı

- İcra Mahkemesi hakimleri ile icra dairesi çalışanları, dairelerince takip edilmekte olan bir alacak hakkında kiminle olursa olsun sözleşme yapamazlar.
- Bu yasağa aykırılık halinde işlem kendiliğinden geçersizdir. İcra müdürünün, borçluya kefil olması sözleşme yapma yasağı kapsamında olup kesin olarak hükmüsüzdür.

36. A Şikayet, icra ve iflas organlarının takip hukukuna aykırı işlemlerine karşı başvuru kendine özgü bir yoldur. Şikayet sebepleri: işlemin kanuna aykırı olması, hadiseye uygun düşmemesi, hakkın yerine getirilmemesi, hakkın sebepsiz sürüncümede bırakılması ve kamu düzenine aykırılıktır. Genel haciz yoluyla takipte icra dairelerinin yaptığı işlemler hakkında kanuna aykırı olmasından veya hadiseye uygun düşmemesinden dolayı, bu işlemlerin öğrenildiği tarihten itibaren 7 gün içinde, bir hakkın yerine getirilmemesi, hakkın sebepsiz sürüncümede bırakılması ve kamu düzenine aykırılık halinde süresiz olarak icra mahkemesine şikayet yoluyla başvurulabilir.

37. B Genel haciz yoluyla takipte ödeme emrinin tebliğinden itibaren 7 gün içerisinde borçlu itiraz etmişse takip kendiliğinden durur, icra müdürünün bir karar almasına gerek yoktur.

38. B İhale alıcısı, ihalenin feshi talep edilmiş olsa dahi artırma sonuç tutanağının ilanından itibaren 7 gün içinde satış bedelini satışı yapan icra dairesi hesabına ödemek zorundadır. Satılan mal, ihale kesinleşmeden teslim olunmaz ve resmi sicilde alıcı adına tescil edilmez.

39. E Taksiratlı iflas halleri;

- 1 – Borçlu ziyanları için makul sebepler gösteremezse
- 2 – Evinin masrafları hadden fazla ise
- 3 – Kumar yahut baht oyunlarında ve borsa muamelelerinde külliyetli para sarfetmişse
- 4 – Borcunun, mevcudu ile alacağından çok olduğunu bildiği halde bu vaziyetinden haberleri olmayan kimselerden önemli miktarda veresiye mal satın almış yahut borç para almış ise
- 5 – Ticari defterleri hiç veya kanunun emrettiği şekilde tutmamış ise
- 6 – Mevcudu ile alacağından çok fazla meblağ için senetler imza etmiş ise
- 7 – İflas takibi sırasında mahkeme, iflas idaresi veya iflas dairesi tarafından çağırıldığı halde makbul bir mazeret olmaksızın gelmemiş ise
- 8 – İşlerini terkederek kaçmış ise.

Alacaklıların zararına olarak hakikate aykırı makbuzlar verme veya yazı ile borç ikrar etme “hileli (dolanlı)” iflas sebebidir.

40. B İflas, müflisin taraf olduğu tüm sözleşmeler için kendiliğinden sona erme nedeni değildir. İflas kararı ile müflisin yaptığı satım, mal değişim, mülkiyetin saklı tutulması şartıyla satım, kira, kullanım ödöncü, tüketim ödöncü, hizmet (iş), eser (istisna), saklama, kefalet sözleşmesi kendiliğinden sona ermez. İflas kararı ile müflisin yaptığı hasılat (ürün) kira sözleşmesi, vekalet sözleşmesi, adi şirket sözleşmesi, cari hesap sözleşmesi, komisyon sözleşmesi, acentelik sözleşmesi, finansal kiralama sözleşmesi, temsil yetkisi kendiliğinden sona erer.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

• İKTİSAT ÇÖZÜMLER •

1. D Toplam Talep Dışsallıkları

Fiyatların ayarlanma sürecinde bazı dışsallıkların olduğu kabulü üzerine kurulu bir yaklaşımdır. Buna göre bir firmanın fiyat indirimi ekonomideki diğer firmalara fayda sağlar. Firmanın fiyat indirimine gitmesi ortalama fiyat düzeyini çok az da olsa düşürür ve reel para arzı artar, LM eğrisi sağa kayar, hasıla (gelir) düzeyi artar. Böylece tüm firmaların ürünlerinin talebi (toplam talep) artar. Bu bağlamda bir firmanın fiyat ayarlamasını tüm firmaların ürünlerine olan talebi artırmasına toplam talep dışsallığı denir. Toplam talep dışsallıklarının varlığı ile fiyat indirimlerinin firmaya faydası topluma faydasının altında kalabilir. Bu nedenle firmalar bazen fiyat indirimine gitmezler ve fiyatlar yapışkan olur.

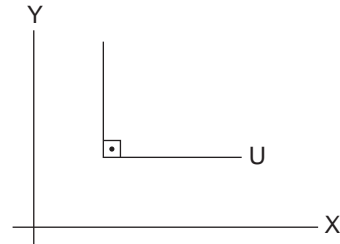
2. A

Yeni Keynesyen ve Yeni Klasiklerin Farklı Noktaları	
YENİ KEYNESYEN OKUL	YENİ KLASİK OKUL
<ul style="list-style-type: none"> • Ücret ve fiyatlar yapışkandır. • Para kısa dönemde yanlıdır. • İlan edilen ve ilan edilmeyen tüm politikalar etkilidir. ancak ilan edilmeyenler daha fazla etki gösterir. • Kurallar politikası veya kısmen duruma göre politika izlenebilir. (görüş birliği yoktur.) • Ücret ve fiyat uygulamaları oldukça yavaş işler. • Konjonktürel dalgalanmalara toplam talep ya da toplam arz şokları neden olmaktadır. • Toplam arz eğrisi (AS) S. Fischer'in "Yapışkan Ücret Modeli" ile açıklanır. Bu modelde kısa dönem toplam arz eğrisi pozitif eğimli ancak yataya yakındır. Uzun dönem toplam arz eğrisi ise dik bir doğrudur. • NAIRU kavramını daha sık kullanırlar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ücret ve fiyatlar tam esneklerdir. (temel fark). • Para kısa dönemde yanlıdır. • İlan edilen politikalar hem kısa dönemde hem uzun dönemde etkisizdir. İlan edilmeyen (şok) politikalar ise yalnızca kısa dönemde etkilidir. Politikalar fiyatları mutlaka etkiler. • Belirli bir kurallar politikası izlenmelidir. • Ücret ve fiyatların uygulamaları uzun dönemde çok hızlı işler. • Konjonktürel dalgalanmalara toplam arz şokları neden olmaktadır. • Toplam arz eğrisini (AS) R. Lucas'ın "Firma Yanılma Modeli" ile açıklanır. Bu modelde kısa dönem toplam arz eğrisi pozitif eğimli ancak dikeye yakındır. Uzun dönem toplam arz eğrisi ise dik bir doğrudur. • Doğal işsizlik kavramını kullanırlar.

Yeni Keynesyen ve Yeni Klasiklerin Orta Noktaları

- Her iki okul da rasyonel beklentiler görüşünü kabul eder.
- Her iki okula göre de para uzun dönemde yansızdır.
- Her iki okula göre de ekonomi uzun dönemde doğal hasıla seviyesinde tam istihdamdadır.
- Bu nedenle her iki okula göre de uzun dönemde;
 - Fiyatlar, beklenen fiyatlara ($P = P^e$)
 - Hasıla, doğal hasılaya ($Y = Y_N$)
 - İşsizlik, doğal işsizliğe ($U = U_N$) eşittir.

3. C L Biçimindeki Kayıtsızlık Eğrileri (90° lik Açılı Yapan, Dirsek Biçimindeki Farksızlık Eğrisi)

$$U = \min(aX; bY)$$

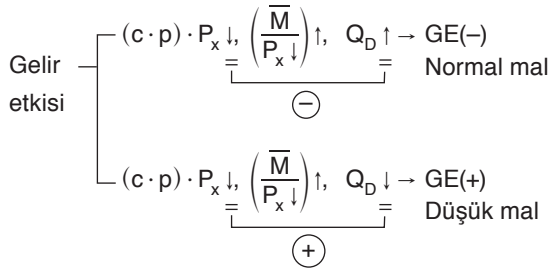
- Mallar arasında tam tamamlayıcılık ilişkisi varsa kayıtsızlık eğrisi dirsek biçiminde çizilir.
- Kayıtsızlık eğrisi dik açı biçiminde çizilen bu tür mallar sadece tek bir bileşimde tüketilebilen mallardır. Bu durumda mallardan yalnızca bir tanesinin tüketim miktarını arttırmak fayda düzeyini arttırmaya yetmez. Her iki malın tüketiminin sabit bir bileşimde artması gerekmektedir.
- Kahveyi şekerli içen bir tüketici için, bir fincan kahve ile iki adet küp şeker kullanıyorsa kahve tüketim miktarı iki kat artarsa şeker tüketiminin de iki kat artması gerekmektedir. Mallardan birinin tüketim miktarı sabit iken diğerinin tüketim miktarını arttırmak fayda düzeyini değiştirmeyecektir. Fayda düzeyinin artması için her iki malın tüketiminin aynı oranda değiştirilmesi gerekmektedir.
- Mallar arasında tam tamamlayıcılık ilişkisi bulunuyorsa marjinal ikame oranı azalan olma durumunu kaybetmemektedir.
- Dirsek şeklindeki farksızlık eğrisi üzerindeki her noktada marjinal ikame oranı ($MRS = 0$) sıfır olacaktır.

4. D $X = 10 + 3Y$ fonksiyonunu bütçe doğrusunda yerine koyarsak;
 $220 = 10 + 3Y + 4Y$
 $210 = 7Y \quad Y = 30$
- $Y = 30$ değerini gelir tüketim fonksiyonunda yerine koyarsak;
 $X = 10 + 3 \cdot 30 = 100$

5. B Çapraz talep esnekliği $e_{Y,X} = \frac{\% \Delta Q_d^Y}{\% \Delta P^X}$
- $$e_{X,Y} = \frac{+ \% 25}{- \% 25} = -1$$

$e_{X,Y} = -1 < 0$ olması nedeniyle X ve Y tamamlayıcı mallardır.

6. C Gelir etkisi, fiyattaki değişme nedeniyle reel geliri değişen tüketicinin fiyatı değişen maldan daha fazla ya da az satın almasıdır. Pozitif ve negatif yönde olabilir.

7. A Bir piyasada arz fazlasının oluşabilmesi için denge fiyatının üstünde bir fiyat düzeyinin olması gerekir. Bu nedenle piyasada denge fiyatını bulmak için arz ve talep denklemlerini eşitleriz.

$$Q_d = 30 - 5P \quad Q_s = -10 + 3P$$

$$Q_d = Q_s$$

$$30 - 5P = -10 + 3P$$

$$40 = 8P$$

$$P = 5$$

Piyasa dengede iken ne talep fazlası ne de arz fazlası söz konusudur.

8. E $Q = K^{1/2} \cdot L^{1/2} \quad K = L$

$$\frac{MP_L}{MP_K} = \frac{w}{r}$$

$$\frac{\frac{1}{2} \cdot K^{-1/2} \cdot L^{1/2}}{K^{1/2} \cdot \frac{1}{2} \cdot L^{-1/2}} = \frac{w}{r} \quad \frac{K}{L} = \frac{w}{r}$$

$$K = L$$

$$\frac{K}{L} = \frac{w}{r}$$

$$w = r$$

$$TC = wL + rK \quad K = L \quad w = r$$

$$TC = w \cdot L + w \cdot L$$

$$TC = 2wL$$

$$Q = K^{1/2} \cdot L^{1/2} \quad K = L$$

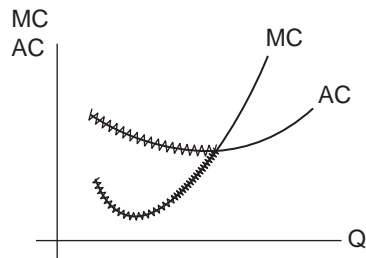
$$Q = L^{1/2} \cdot L^{1/2} \quad Q = L^{1/2} \cdot L^{1/2}$$

$$TC = 2wL \quad Q = L$$

$$TC = 2wQ$$

9. E Bir firmanın kısa dönem ortalama maliyet (AC) eğrisinin eğimini azalan verimler yasası belirlemektedir.

Üretim başladığında bir süre verimlilik artışı nedeniyle azalan ortalama maliyetler, üretim arttıkça ortaya çıkan azalan verimler yasası nedeniyle artmaya başlamaktadır. Bu durumda firmanın son birim malı üretmesinin maliyeti yani firmanın marjinal maliyeti (MC), önce azalır sonra artmaktadır. Ayrıca marjinal maliyet (MC) eğrisi, ortalama maliyet (AC) eğrisine yön vererek ortalama maliyet eğrisini daima minimumda kesmektedir.

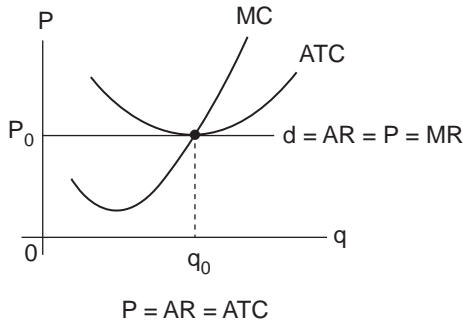
Soruya göre ortalama maliyet eğrisi negatif eğimli olduğu durumda,

- $MC < AC$
- MC önce negatif eğimli sonra minimum ve pozitif eğimlidir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

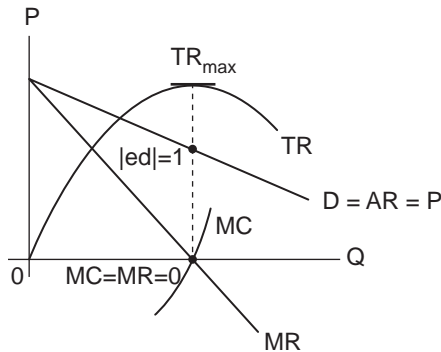
10. B Tam rekabetçi firmanın dengede olduğu durumda $MC = MR$ 'dir. Firma dengede normal kâr elde ediyorsa $P = ATC$ 'dir.

11. C Monopolcü rekabetçi firmanın ürün farklılığını tüketicilerine anlatabilmek için yaptığı reklam harcaması sabit maliyettir. Firmanın başarılı bir reklam kampanyası sonucunda satışları artmış bu nedenle talep eğrisi sağa kaymıştır. Firma zaman içinde yaptığı reklam maliyetinin üzerinde gelir elde edecek satış miktarına ulaşacaktır. Bu nedenle zaman içinde ortalama maliyetleri azalacaktır. Tüketicinin bu malı daha çok tercih etmesi ürün farklılığını benimsemesinden kaynaklanmaktadır bu da esnekliğinin azalmasına firmanın monopol gücünün artmasına neden olur. Yani talep eğrisi dikleşerek sağa kayar.

12. B Monopolcü firma kârını maksimize ettiği noktada marjinal maliyeti marjinal hasılatına eşittir. Firma hasılasını maksimize ettiğinde ise marjinal hasılası sıfır ve talebin fiyat esnekliği 1'e eşittir.

Firma kârını maksimize ederken aynı anda hasılasını da maksimize ediyorsa marjinal hasılat sıfır ve aynı anda marjinal maliyete eşittir.

13. E Oligopol modellerinden Chamberlin modeli, paylaşılmış monopol modeli olarak da adlandırılır. Bu modelde firmalar, safça davranışını terk ederek aralarında "anlaşma yapmaksızın" ortak kârlarını maksimize etme hedefine yönelmişlerdir. Firmalar bu modelde, üretimlerini belirlerken, kendi ortak kârlarını maksimize edecek şekilde davranırlar.

Chamberlin Modelinde üretim miktarı diğer modellere göre daha az olduğu için, refah kaybı diğerlerine göre daha fazladır. Bu nedenle oligopol modelleri içinde toplumsal açıdan en fazla refah kaybını Chamberlin modeli üretir.

14. B 120 TL'nin iki kişinin paylaştırıldığı dağılımda pareto optimalitenin sağlanabilmesi için tüketicilere dağıtılan gelir toplamı 120 TL olmalıdır.

Şıklarda iki tüketicinin gelirinin toplamı 120 TL olan tek şık B seçeneğidir.

15. A Gelir dağılımındaki eşitsizlikleri ölçmeye yarayan yöntemler;

Gini katsayısı

Kişisel gelir dağılımını ölçmek için, yaygın olarak kullanılan dağılım ölçüsü Gini katsayısıdır.

Gini katsayısı, Lorenz eğrisine bağlı ve eğri ile köşegen arasında kalan alanın, köşegenin altında kalan toplam alan oranına eşittir. Bu oran büyüdükçe, dağılımdaki eşitsizlik artıyor demektir. Gini ölçüsü "0 ile 1" arasında değişir. Bir toplumda, gelir adaletli olarak paylaşılmışsa, Gini katsayısı "0"a eşit, toplumdaki gelirleri yalnız bir kişi almışsa, Gini katsayısı "1" e eşit olmaktadır.

Lorenz eğrisi

Lorenz eğrisi, gelir ya da servetin nüfusa dağılımındaki eşitsizliği göstermekte kullanılan grafiklerdir. Eğri bir karenin köşegenini uç noktalarda keser. Karenin dikey kenarında gelirin birikimli payları, yatay kenarında ise nüfusun birikimli payları yüzde olarak gösterilir. Köşegen doğru, gelirin nüfus arasında eşit dağılımını (mutlak eşitlik) gösterir. Lorenz eğrisi köşegenden uzaklaştıkça, gelir dağılımındaki eşitsizlik artmaktadır.

Yüzdeler hanehalkı/fert grupları

Hanehalkları kullanılabilir hanehalkı gelirine veya hanedeki tüm fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak; 20 gruba bölünerek yüzde 5'lik, 10 gruba bölünerek yüzde 10'luk veya 5 gruba bölünerek yüzde 20'lik hanehalkı/fert grupları oluşturulmaktadır. Bu grupların toplam gelirden aldıkları paylar gelir dağılımı eşitsizliği hakkında bilgi vermektedir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

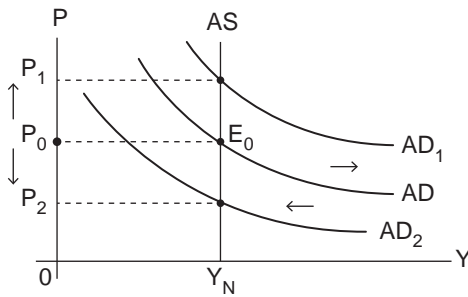
Yüzde paylar analizi (P80/20)

Yüzde payları, kişisel gelir dağılımını ölçmede kullanılan ölçütlerden biridir. Yüzde 20'lik fert/hanehalkı gruplarının toplam gelirden aldıkları paylara göre; "Son yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay/ İlk yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay" formülünden hesaplanarak, geliri daha yüksek olan son yüzde 20'lik grubun, geliri düşük olan ilk yüzde 20'lik gruba göre toplam gelirden kaç kat daha fazla pay aldığını göstermektedir.

16. B Klasik makro ekonomi modeline göre toplam arz eğrisi tam istihdam düzeyinde dikeydir. Uygulanan ekonomi politikaları toplam talep eğrisinin konumunu etkilese bile hasıla düzeyi değişmez sadece fiyatlar değişir.

Genişlemeci maliye ya da para politikası toplam talep eğrisinin sağa kaymasına neden olur. Hasıla düzeyi değişmez.

Daraltıcı maliye ya da para politikası toplam talep eğrisinin sola kaymasına neden olur. Hasıla düzeyi değişmez sadece fiyatlar değişir.

17. E Keynesyen iktisadın temel görüşleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Ekonomide mal ve faktör piyasalarında eksik rekabet koşulları geçerlidir.
- Ekonomi genellikle eksik istihdamdadır.
- Eksik istihdam olduğu için temel ekonomik sorun işsizliktir.
- Ücret ve fiyatlar esnek değildir. (Katıdır, rijittir.)
- Say Yasası geçerli değildir. (Takas ekonomisi hariç)
- Toplam arz, toplam talebe eşit değildir. Sebebi de toplam talep (efektif talep) yetersizliğidir.
- Büyük Buhran'ın sebebi de efektif talep yetersizliğidir. İşsizlik türü ise Konjonktürel işsizliktir.

- Talep yanlı iktisattır.
- Kısa dönemli analizlerdir.
- Devletin ekonomiye müdahalesi şarttır.
- Bütçede açık veya fazla verilebilir, duruma göre maliye anlayışı vardır.
- Maliye politikasını savunur.
- Ekonominin itici gücü kamu harcamalarıdır. Harcamalardaki artış çarpan mekanizması ile kendisinden daha fazla hasıla artışı yaratır. Bu nedenle ekonomiyi durgunluktan çıkarmak için kamu harcamaları artırılmalıdır. (Pump-priming, tulumba etkisi)
- Para yanlılığı vardır, özellikle işçiler eksik bilgilendirilmeden dolayı nominal ve reel büyüklükleri ayırt edemezler.
- Tüketim, harcanabilir gelirin artan bir fonksiyonudur.
- Harcanabilir gelir arttıkça ortalama tüketim eğilimi azalır. (Durgunluk tezi)
- Tasarruf, harcanabilir gelirin artan bir fonksiyonudur.
- Yatırımlar, kâr beklentilerine ve faiz oranlarına bağlıdır.
- Paranın dolaşım hızı sabit değil istikrarsızdır.
- Ekonomide paranın dolaşım hızı (V), faiz oranları (i) ile aynı yönde hareket etmektedir. Ekonomide faiz oranları azaldığında paranın dolaşım hızı da azalmaktadır.
- Ekonomide para talebi (Md) ile paranın dolaşım hızı (V) ters yönde hareket etmektedir. Para talebi arttığında paranın dolaşım hızı azalmaktadır.
- Ekonomide faiz oranları azaldığında para talebi artmakta, para talebi arttığında ise paranın dolaşım hızı azalmaktadır.
- Keynes'e göre para arzı merkez bankası tarafından tek taraflı belirlendiği için dışsaldır ve faiz oranından etkilenmez.

18. D $s = 0,2$ $t = 0,25$ $\Delta T = 2000$ $\Delta Y = ?$

$$c + s = 1$$

$$c + 0,2 = 1$$

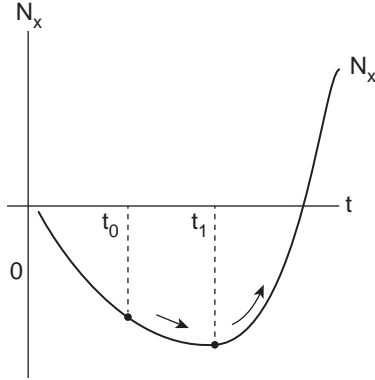
$$c = 0,8$$

$$\Delta Y = \frac{1}{1 - c(1 - t)} (-c \cdot \Delta T_0) = \frac{1}{1 - 0,8(1 - 0,25)} \cdot (-0,8 \cdot 2000)$$

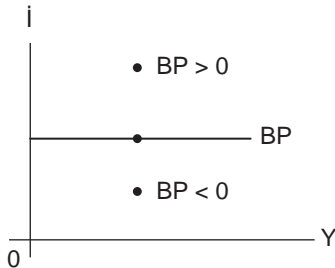
$$\Delta Y = -4000$$

19. C Toplam harcamalardaki beklenmedik değişimlere talep şokları denir. Toplam harcamalardaki beklenmedik artışlar olumlu talep şoku, toplam harcamalardaki beklenmedik azalışlar olumsuz talep şokudur. Olumlu talep şokları AD eğrisini sağa, olumsuz talep şokları AD eğrisini sola kaydırır.
- Ülkenin ihracat mallarına olan talebin artması IS eğrisini ve dolayısıyla AD eğrisini sağa kaydırır.
 - Kredi kartı uygulamasının yaygınlaşması LM eğrisini ve dolayısıyla AD eğrisini sağa kaydırır.
 - Savaş gibi nedenlerle kamu harcamalarının artması IS eğrisini ve dolayısıyla AD eğrisini sağa kaydırır.
 - Gelecekle ilgili olumlu beklentiler IS eğrisini ve dolayısıyla AD eğrisini sağa kaydırır.
- Petrol fiyatlarındaki ani artış olumsuz arz şokudur.

20. A J eğrisi etkisi: Devalüasyonun net ihracatı (N_x) önce olumsuz sonra olumlu etkilemesidir. Nedeni önceden yapılan sözleşmeler ve devalüasyon beklentileridir. J eğrisi etkisine göre t_0 zamanında net ihracat negatif iken ($N_x < 0$) yapılan devalüasyon ancak t_1 zamanından sonra net ihracatı olumlu etkiler.

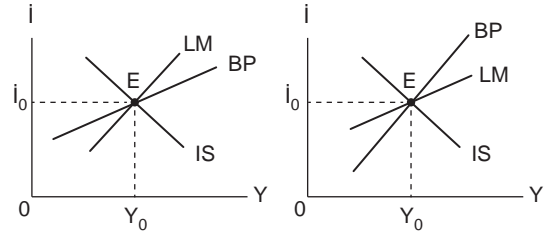
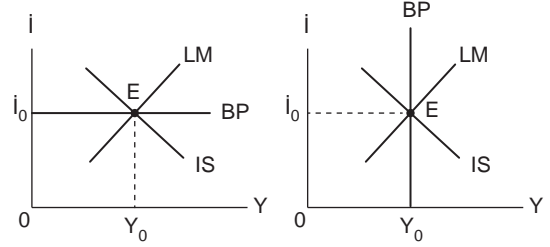

21. C BP eğrisi yatay eksene paraleldir (eğimi sıfırdır). Ülke içi faiz oranları (id), ülke dışı faiz oranlarına (if) eşittir (id = if). Sermaye hareketliliğinin, ülke içi faiz oranı ile ülke dışı faiz oranı farkına duyarlılığı tamdır. Marjinal ithalat eğilimi sıfırdır ve ülkenin menkul kıymetleri ile yabancı ülke menkul kıymetlerinin ikamesi tamdır. Yani tam sermaye hareketliliği söz konusudur.

22. B MAL - PARA VE DÖVİZ PİYASALARINDA EŞANLI DENGE (IS-LM-BP DENGESİ)

Mal piyasasında dengeyi gösteren IS eğrisi, para piyasasında dengeyi gösteren LM eğrisi ve ödemeler bilançosu dengesini gösteren BP eğrisinin kesiştiği noktada **mal-para-döviz** piyasaları eşanlı olarak dengeye gelir (iç denge ve dış denge).

- Farklı sermaye hareketlilikleri varsayımları ile çizilen şekillerdeki her bir E noktası:
- ➔ IS eğrisi üzerinde olduğu için mal piyasası dengesini
- ➔ LM eğrisi üzerinde olduğu için para piyasası dengesini
- ➔ BP eğrisi üzerinde olduğu için ödemeler bilançosu ve döviz piyasası dengesini temsil etmektedir.
- ➔ IS = LM eşitliğinde olduğu için aynı zamanda iç dengeyi,
- ➔ BP = 0 eşitliğinde olduğu için aynı zamanda dış dengeyi,
- ➔ IS = LM = BP eşitliğinde olduğu için aynı zamanda hem iç hem dış dengeyi birlikte temsil etmektedir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

23. E YENİ KLASİK İKTİSAT

1970'lerde Keynesyen iktisada tepki şeklinde ortaya çıkan, R. Lucas, R. Barro, T. Sargent, N. Wallace, B. Mc Callum gibi iktisatçıların görüşlerinden oluşan yaklaşımdır.

- Rasyonel Beklentiler Hipotezi geçerlidir. Buna göre iktisadi birimler geleceğe ilişkin beklentilerini mevcut tüm bilgilerle geleceğe bakarak oluştururlar. Beklenmeyen gelişmelerle (şoklarla) yanılığ olursa aynı hatalar tekrarlanmaz, sistematik hata yapılmaz. Rasyonel beklentiler hipotezi ilk kez R. Muth tarafından ifade edilmiştir.
- Ücret ve fiyatlar tüm piyasalarda tam esnektir.
- Piyasalar sürekli temizlenir.
- Öngörülmeleyen gelişmeler (şoklar) olmadıkça ekonomi tam istihdamdadır (doğal hasıla seviyesindedir)
- Şoklar olmadıkça işsizlik doğal işsizliğe eşittir. Bunun dışında iradi işsizlik de olabilir.
- Emek arzı ve emek talebi reel ücretin bir fonksiyonudur.
- Tutarsızlıklar politik hedefleri ve uygulamaları başarısız kılar.
- Küçük ve denk bir bütçeyi savunurlar.
- Aktivist olmayan politikaları (kurallar politikası) savunurlar.
- Politika Etkinsizliği Teoremi geçerlidir. Lucas'a göre en iyi politika politikasızlıktır.
- Para hem kısa hem de uzun dönemde yansızdır. Önceden ilan edilen politikalar hasıla üzerinde kısa ve uzun dönemde değişiklik meydana getirmezler. Ancak ilan edilmeyen politikalar (şok politikalar) hasıla üzerinde kısa dönemde değişiklik meydana getirirler.

24. E Sabit sermaye kazancı = 25.000 TL

Sabit sermaye değer kaybı = 50.000 – 40.000 = 10.000

Net kazanç = 25.000 – 10.000 = 15.000

Net kazanç oranı = 15.000 / 50.000 = %30

Faiz oranı %28 < Net sermaye kazanç oranı %30

Firma sermaye başına %2 kâr elde eder.

25. A W.Baumol (1952) ve J.Tobin (1956) tarafından ortaya atılan ve işlem amaçlı para talebinin faiz oranlarından etkileneceğini vurgulayan modeldir.

- Modelde spekülâtif amaçlı para talebi yoktur.
- Sıfır getiriye sahip kabul edilen para yalnızca işlem amaçlı talep edilir.
- Dönemlik olarak bir kez gelir elde eden ve bu geliri dönem boyunca harcayan birey ele alınır.

Modelin sonuçları

- Faiz oranı (i) yükseldikçe; işlem amaçlı para talebi azalır, paranın dolaşım hızı artar,
- İşlem sayısı (N) arttıkça; işlem amaçlı para talebi azalır, paranın dolaşım hızı artar.
- İşlem maliyeti (C) arttıkça işlem amaçlı para talebi artar, paranın dolaşım hızı düşer.
- Gelir düzeyi (Y) arttıkça; işlem amaçlı para talebi artar, paranın dolaşım hızı düşer.
- Para talebinin gelir esnekliği 1'den küçüktür. Yüksek gelir düzeyindeki kişiler oransal olarak daha az para talep ederler. Bu sonuca "para talebinde ölçek ekonomisi" denir. Çünkü gelir düzeyi ve satın alınan tahvil değeri arttıkça, ortalama komisyon maliyeti düşer.

26. B Parasal taban; Rezerv paraya merkez bankasının açık piyasa işlemlerinden doğan nakit yükümlülükleri eklendiğinde ulaşılan parasal büyüklüktür.

Parasal Taban = Rezerv para + Net APİ
Net APİ = APİ borçları – APİ alacakları

Parasal Taban = Emisyon+ Bankalar Mevduatı (Zorunlu karşılıklar bloke hesabı (RR) + Serbest mevduat (ER) + Fon Hesapları + Banka Dışı Kesim Mevduatı + Açık Piyasa İşlemleri

Merkez Bankası Parası = Parasal Taban + Kamu Mevduatı

Kamu Mevduatı = Hazine, KİK, İDT, Yerel ve Özel bütçeli kuruluşların mevduatlarıdır.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

27. A 25 Nisan 2001 tarihinde Merkez Bankası Kanunu'nda önemli değişiklikler yapılmış, öncelikle Merkez Bankasının temel amacının fiyat istikrarını sağlamak olduğu, Yasa'sında açıkça tanımlanmıştır. Banka araç bağımsızlığına kavuşmuştur. Kanun ayrıca, Bankanın fiyat istikrarını sağlama amacı ile çelişmemek kaydıyla hükümetin büyüme ve istihdam politikalarını destekleyeceğini hükme bağlamıştır. Bununla birlikte, finansal istikrarı sağlamak Bankanın destekleyici amacı olarak tanımlanmıştır. Ayrıca, Merkez Bankasının Hazine ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına avans vermesi, kredi açması ve bu kuruluşların ihraç ettiği borçlanma araçlarını birincil piyasadan satın alması yasaklanarak Bankanın kamunun finansman ihtiyacını karşılayacak bir kaynak olarak kullanılmasının önüne geçilmiştir. Para politikası stratejilerinin ve karar alma mekanizmalarının kurumsallaşması amacıyla Para Politikası Kurulu oluşturulmuştur.

28. C Organizasyona göre finansal piyasalar ;

- a) Örgütlenmiş (organize olmuş) piyasalar; Menkul kıymet alım satımının belli bir mekanda gerçekleştiği, işleyişin düzenlendiği ve denetlendiği piyasalardır.
- b) Örgütlenmemiş(organize olmamış) piyasalar; Menkul kıymetlerin borsa dışında alınıp satıldığı piyasalardır. Tezgaah üstü piyasalar da denir.

ORGANİZE (ÖRGÜTLENMİŞ) PİYASALAR	ORGANİZE OLMAMIŞ (ÖRGÜTLENMEMİŞ) PİYASALAR
<p>1) BİST Bünyesinde Bulunan Piyasalar</p> <p>2) Tahvil ve Bono Piyasası</p> <p>3) Hisse Senedi Piyasası</p> <p>4) İstanbul Altın Borsası</p> <p>5) Takasbank Para Piyasası</p> <p>6) Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası</p> <p>7) Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsası</p> <p>8) TCMB Bünyesinde Bulunan Piyasalar</p> <p>a) Açık Piyasa</p> <p>b) Bankalararası Para Piyasası</p> <p>c) Döviz ve Efektif Piyasası</p>	<p>1) Bankalararası TL Piyasası</p> <p>2) Bankalararası Repo Piyasası</p> <p>3) Bankalararası Tahvil Piyasası</p> <p>4) Bankalararası Döviz Piyasası</p> <p>5) Serbest Döviz Piyasası</p> <p>6) Serbest Altın Piyasası</p>

29. E Grubel-Lloyd endeksinin sıfır olması durumunda endüstri içi ticaret yoktur. Endeksin 1 olması durumunda ise endüstri içi ticaret maksimumdur.

30. B Telif hakları, lisans bedelleri, leasing bedelleri vb. kalemler uluslararası hizmetler hesabının alt kalemidir. Uluslararası hizmetler hesabı da cari işlemler hesabı altında yer alır.

31. D Opsiyon sözleşmelerinde döviz cinsi, miktarı ve vadesi standarttır. Opsiyon sözleşmelerinin en önemli avantajı, uygulama yönünden sağladıkları esnekliktir. Eğer vade sonunda piyasadaki kurlar, üzerinde anlaşmaya varılan kurdan daha uygun ise sözleşme uygulanmaz ve uğranılacak kayıplar yalnızca sözleşme primi ile sınırlıdır.

$$32. C \Delta Y = \frac{1}{1 - c + m} \times \Delta X$$

$$\Delta Y = \frac{1}{1 - 0,75 + 0,15} \times 300$$

$$\Delta Y = \frac{1}{0,40} \times 300$$

$$\Delta Y = 2,5 \times 300$$

$$\Delta Y = 750$$

33. B Öncüsünün F. Perroux'un olduğu Kalkınma Kutupları Teorisi bir dengesiz kalkınma kuramıdır. Perroux, kalkınmanın ülkenin her yerinde aynı anda başlamasının mümkün olmayacağını; pazarın büyüklüğü, altyapının durumu, hammaddeye yakınlık, yan sanayi, işgücü ve sosyal üst yapı gibi nedenlerden dolayı bazı bölgelerin kalkınmada öncelik kazanacağını ve kalkınma kutuplarının oluşacağını belirtmektedir. F. Perroux, ekonomilerin eşitsizliğin, hiyerarşinin ve dengesizliğin içinde olduğu noktasından hareket ederek bu niteliklerin ortadan kaldırılmasını değil, onlardan yararlanılmasını savunmuştur.

- 34. E** Kafa sayım oranı yoksulluk ölçümlerinde en sık kullanılan endekstir ve yoksulluk oranı olarak da anılır. Kafa sayım oranı geliri yoksulluk çizgisinin altında kalan kişilerin sayısının nüfusa oranıdır. Bu endeksin yaygın kullanılmasını sağlayan en büyük avantajı verilere ulaşmanın ve hesaplanmasının kolay olmasıdır. Kafa sayım oranına dair yapılan en temel eleştiri yoksullar arasındaki farklılıklara duyarsız olmasıdır. Bu endekisle yoksulluğun ne boyutta yaşandığının, yani derinliğinin gösterilmesi söz konusu değildir.
- 35. C** Harrod-Domar Büyüme Modeli'nde denge şartı gerçekleşen büyüme oranı ile gerekli büyüme oranı eşitliği ile sağlanır. Gerçekleşen büyüme oranı ile gerekli büyüme oranının eşit olması hâlinde ekonomi tam istihdamda olur. Ancak bu iki büyüme her zaman eşit olmaz. Eğer gerekli büyüme oranı gerçekleşen büyüme oranından büyük olursa, ekonomi daralma sürecine girmiş demektir. Çünkü gerekli sermaye teçhizatından daha fazlası ekonomide bulunmaktadır. Buna karşılık gerçekleşen büyüme oranı gerekli büyüme oranından büyük ise, gerçekleşen büyüme gerekli büyümeden fazla olduğu için sermaye teçhizatı süratle erimiş, gerçekleşen yatırımlar gerekli yatırımların altında kalmış demektir. Bu nedenle ekonomide yeni yatırım mallarına ihtiyaç duyulacaktır. Kısacası, ekonomi genişleme sürecindedir ve yeni tasarruflara ihtiyaç vardır. Harrod'a göre dengeden en ufak bir sapma olması hâlinde, ekonomi süratle dengesizliğe sürüklenecektir. Bu nedenle bu denge bir bıçak sırtı durumunu ifade eder ve gerçekleştirilmesi oldukça zordur. Gerçekleşen büyüme hızının gerekli büyüme hızını aşması durumunda talep artışı, arz artışının önünde gitmeye başlar. Gerçekleşen büyüme hızının gerekli büyüme hızının altına düşmesi ise, arzın talebi aşması sonucunu doğuracaktır. Bu durumda ellerinde satılmamış mal stokları kalan girişimciler, yatırımlarını kısma yoluna gideceklerdir. Yatırımların kısılması talebin daha da azalmasına neden olacak ve birbirini izleyen dönemler boyunca dengeden uzaklaşılacaktır.
- 36. B** İktisat biliminin kurucusu olarak kabul edilen ünlü Klasik iktisatçı Adam Smith, büyüme ile ilgili analizinde, iş bölümünün önemine dikkat çekmiştir. Smith, iş bölümü ve sermaye birikimini iktisadi büyümenin temel faktörleri olarak görmektedir. Sermaye birikimi büyümeyi belirleyen unsurların başında gelir. Sermaye birikimi de tasarruflara bağlıdır.
- 37. E** 1923-1930 dönemi arasında 1927 yılı hariç (-%12,8) büyüme rakamları pozitif değerler almıştır.
- 38. D** Türkiye'de ilk dolar devalüasyonu 1946 yılında yapılmıştır. Yapılan devalüasyon oranı %54,3'tür. Dolar kuru $1\$ = 1,29$ kuruştan $1\$ = 2,8$ kuruşa yükseltilmiştir. Ancak bu kararın hatalı olduğuna dair görüşler vardır. Çünkü savaş nedeniyle geleneksel tarım ürünleri rahatlıkla Avrupa'ya satılabirdi.
- 39. A** İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı 1968-1972 yılları arasında uygulanmıştır. Bu plan birinci plandan farklı olarak çok kesimliydi. Sanayi sektörü sürükleyici sektör olarak kabul edilmişti ve ara ve yatırım mallarında kamu kesimine öncelik verilmişti.
- 40. C** 1989 tarihli 32 sayılı karar ile getirilen düzenlemeler:
- Yerleşiklere döviz satın alma ve bulundurma izni verildi.
 - Yerleşiklere yurt içi ve yurt dışında döviz kredisi alma izni verildi.
 - Dışarıdaki yerleşiklere Türk menkul kıymetlerini alma ve satma hakkı ile bu menkul kıymetlerden elde ettikleri kârı yurt dışına transfer etme izni verildi.

• MALİYE ÇÖZÜMLER •

1. **B** Marjinal maliyet fiyatlamasında karşılaşılan en büyük sorun, doğal tekel durumunda karşımıza çıkan marjinal maliyetlerin ortalama maliyetlerden küçük olması ve dolayısıyla elde edilen gelirin maliyetleri karşılamaması nedeniyle işletmenin zarar etmesidir. Bu zarar bütçeden karşılanıyorsa vergi ödeyicilerinden hizmetin kullanıcılarına doğru bir gelir transferi söz konusu olacaktır.
2. **D** İktisadi yaklaşım, devletin vergi ve benzeri nitelikteki kamusal mali yük uygulamalarını ve borçlanma aracılığıyla yarattığı ekonomik etkileri ön planda tutmakta; söz konusu uygulamaların satın alma gücü, tüketim, tasarruf, gelir ve servet dağılımı ile yatırımlar üzerindeki etkilerini analiz etmektedir.
3. **C** Yarı kamusal mallar, tüketimden mahrum bırakılabilme özelliğine sahip olmaları nedeniyle özel mallara benzetilebilse de önemli bir kısmı kamu ekonomisi tarafından üretilmekte ya da piyasada üretilseler dahi esas itibarıyla kamu ekonomisinin üretim alanı içinde yer almaktadır. Kamusal mallardan farklı olarak, yarı kamusal malların faydaları bölünebilir ve pazarlanabilir olmalarından ötürü, bunların tüketiminden fiyatını ödeyen bireylerin özel fayda sağlamalarının yanı sıra topluma yansıyan sosyal bir fayda da doğar. Yani dışsallık oluşmaktadır. Eğitim ve sağlık hizmetleri bu kategorinin klasik örnekleridir.
4. **B** Keynes'e göre işsizliği gidermenin yolu toplam talebi arttırmaktan geçmektedir. Bunu yapmanın da en iyi yolu devlet harcamalarının artırılmasıdır. Mademki işsizlik talep noksanlığından doğmaktadır, talep artırıldığında bunu gören işletmeler atıl kapasitelerini devreye sokarak kullandıkları işgücünü arttıracaklar ve böylelikle üretim artacaktır. Yani talep artışı ile birlikte işsizlik azalacak ve reel milli gelir artacaktır. Keynesyen iktisat, özel tüketim ve yatırım harcamalarının yetersizliği durumunda, devletin "telafi edici maliye politikası" uygulayarak özel tüketim ve yatırım harcamalarını uyarmasını önermektedir. Telafi edici maliye politikası, toplam talep yetersizliğini gidermek amacıyla kamu harcamalarında meydana getirilen artış anlamına gelir. Keynes toplam talebi arttırmak için bireylerin tüketimlerinin artırılması gerektiğini, bunun için de cari kullanılabilir gelirin yükseltilmesi gerektiğini belirtmiştir. Cari kulla-

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

nılabilir geliri yükseltmek için, kamu harcamaları arttırılmalı, vergiler ise düşürülmelidir. Ancak bu politika devlet bütçesinin açık vermesine sebep olacaktır. Bu yüzden Keynes'in işsizlikle mücadelede önerdiği politika "açık bütçe politikası"dır.

5. **D** Cari harcamalar, genellikle hizmetler ya da faydası en fazla bir yılda, bir veya birkaç defa kullanmakla tükenen (dayanaksız) mal ve hizmetler için yapıldıklarından her yıl tekrarlanır. Bu sebeple, tüketimdeki denge ile ilintili olup milli gelir kullanımını ilgilendirmektedir. Personel giderleri, ısıtma, aydınlatma, kırtasiye, su, kira, bakım ve küçük onarım giderleri gibi harcamalardır. Bu giderler daha ziyade devlet tarafından yapılacak kamu hizmetleri için ihtiyaç duyulan idari hizmetlerle ve bunların ifası ve sürdürülebilirliğiyle ilgilidir.
6. **E** Kamu harcamaları ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkinin niteliği ilk olarak, Alman iktisatçı Adolph Wagner tarafından ortaya atılan ve "Wagner Yasası" olarak ifade edilen yaklaşımla ortaya konulmuştur. "Kamu harcamaları artış kanunu" olarak nitelendirilen ve literatürde Wagner Yasası olarak bilinen bu yasaya göre, kamu harcamalarının milli gelirden daha hızlı artış gösterdiği ve bundan dolayı kamu harcamalarının GSMH içindeki payının zamanla arttığı ortaya konulmaktadır. Başka bir ifade ile Wagner yasası, ekonomide kişi başına gelir arttıkça, kamu sektörünün nispi hacminin büyüyeceği görüşünü kabul etmektedir. Wagner (1883), kamu harcamalarındaki bu artış; özellikle sanayileşme ile birlikte devletin idari ve koruyucu fonksiyonlarının artmasına, eğitim ve gelir dağılımında devletin fonksiyonlarının genişlemesine ve teknolojik gelişmeler ile sanayinin artan sermaye ihtiyacı sonucunda kamunun ekonomiyeye doğrudan yatırımlar yapmasının kaçınılmaz olmasına bağlamaktadır. Wagner, toplumların yapılarında ortaya çıkan sosyal gelişme arzusunun, bir başka ifadeyle, toplumların zamanla daha çeşitli, daha çok ve daha kaliteli kamu hizmeti istemelerinin kamu harcamalarındaki artışı zorunlu kılacağını ve devletin de artan bu talebi karşılamak için daha çok harcama yapmak zorunda kalacağını vurgulamaktadır.

7. C Devlet, mal varlığı dışında yönetilen bir işletmeyi ya da hizmeti satın alır ya da millileştirirse, yapılan işlemlerden doğacak sonuçlar da kamu harcamalarını görünüşte arttırır. Özel okulların, hastanelerin, ticari ve sınai teşebbüslerin devletleştirilmesi sonucunda, vatandaşlara sunulan hizmet miktarında bir artış meydana gelmediği halde, ilgili idarelerin bütçelerindeki ödenekler artmakta, bir başka ifadeyle kamu harcamalarında görünüşte artış meydana gelmektedir.

8. D Sermaye teşkili transfer harcamaları, devletin özel kesime ait bir bina ya da araziye kamulaştırmasıdır. Bu durumda bir servet transferi söz konusudur. Sermaye teşkili transfer harcamasının diğer transfer harcamalarından temel farkı karşılıklı olmasıdır.

9. E Kamu harcamalarının ekonomik yükü veya global kamu yükü, kamu harcamalarının GSYH'ya oranlanması ile ölçülür. Bu oran bir yıllık dönem itibarıyla bir ülke içinde üretilen mal ve hizmetlerin üretiminden sağlanan gelirin ne kadarının kamu harcamalarını finanse etmek için kullanıldığını gösterir. Aynı zamanda kamu harcamalarının ekonomi içindeki payını, kamu kesiminin nispi büyüklüğünü gösterir.

10. A **Müşterek Emanet Usulü:** Bir kamu hizmetinin zararı idareye ait olmak üzere, hizmeti yürütmekle görevli kılınan özel hukuk kişisine, gelir üzerinden belirli bir pay verilerek suretiyle yürütülmesidir.

11. C Yaygın muamele vergileri mal ve hizmetlerin ilk madde üretiminden tüketicilerin eline geçinceye kadar her el değiştirmesinde satış fiyatı üzerinden alınan bir vergi türüdür. Üretim, toptan ve perakende olmak üzere üç aşamadan geçerek tüketiciye ulaşan bir mal üç kez satış fiyatı üzerinden vergilendirilecektir. Yalnız bu vergileme sırasında bir önceki aşamada alınan vergi de fiyatın içine dâhil edileceğinden bir sonraki aşamada verginin de vergisi hesaplanmış olacaktır. Üretim ve nihai tüketici arasındaki aşama sayısı arttıkça vergi de katlanarak tüketiciye intikal edecektir. Bu vergilere şelale tipi muamele vergisi de denir. Yaygın muamele vergilerinin faydalı ve sakıncalı yönleri vardır. Bu vergilerin faydalı yönü verginin küçük parçalara ayrılmasıdır. Her muamelede verginin alınacak olması, uygulanan oranların düşük tutulmasını gerektirir. Bu vergilerin aracı mükellef

konumunda olan firmalar tarafından ödenmesi kolaydır. Oranların da düşük olması vergi kaçacağını azaltır, hazineye bol gelir sağlar. Verginin sakıncalı yönü, vergi yükünün muamele sayısına bağlı olması nedeniyle zorunlu tüketim mallarının daha ağır biçimde vergilendirilmesine yol açabilmesidir. Diğer taraftan ödenen vergilerin bir sonraki aşamada indirilememesi, aracı sayısının azaltılarak firma bütünlüklerini teşvik etmesi, verginin bir başka sakıncalı yanısıdır. Uygulamada yaygın muamele vergileri fazla ilgi görmemiştir. Bugün daha çok toplu muamele vergileri ve katma değer vergisi daha çok ilgi görmektedir.

12. D Vergilemede genellik ilkesi, bir ülke sınırları içerisinde bulunan herkesin, toplam vergi yüküne katılmasını öngörmektedir. Dil, din, ırk, cinsiyet ayrımı yapılmaksızın tüm toplum bireylerinin vergi ödemesi gereklidir. Bu, devlet tarafından topluma sunulan kamu hizmetlerinin yararının, hiçbir sınırlama bulunmaksızın tüm topluma yönelik olmasının bir sonucudur. Devlet, topladığı vergiler ve diğer kamu gelirleri dolayısıyla, tüm topluma yönelik olarak fayda yaratmaktadır. İşte yaratılan bu toplumsal fayda ile ilgili harcamaların finansmanına herkesin vergi ödeme gücüne göre katılması gereklidir. Bu zorunluluk, o ülke vatandaşı olsun, yabancı olsun herkes açısından geçerlidir.

13. B Götürü usul, vergi matrahının ya da giderlerin objektif ölçütlere göre, genel olarak tespitini ifade etmektedir. Matrahın götürü olarak belirlenmesi, idare tarafından oluşturulan komisyonlarca gerçekleştirilir ve matrah çeşitli mükellef grupları itibarıyla tespit edilir. Matrahın götürü usulde tespiti, toplumun sosyal, kültürel, iktisadi ve ahlaki yapısı sonucu, beyan usulünde başarılı olunamayacağı düşünülmüyorsa başvurulan bir yöntemdir.

14. E Tarh ve tebliğ edilen verginin ödenmesi gereken aşamaya gelmesine verginin tahakkuku denir. Tahakkuk, tarh ve tebliğ gibi iki farklı süreçten ziyade, kendiliğinden gerçekleşen bir hukuki durumdur. Bu hukuki durum, dava açma sürelerinin dava açılmaksızın geçirilmesi veya yargı mercilerinin mükellefin itirazını reddi ile oluşur. Tahakkukta vergi ödenmesi gereken aşamaya gelinmiştir ancak vergi henüz kesinleşmemiştir. Mükellef, kendisine tanınan süre içerisinde muhatap kaldığı vergi ya da ceza ile ilgili işleme itiraz etmez ise veya itiraz eder ancak yargı süreci yükümlü aleyhine sonuçlanıp tahakkuk eden vergiye karşı gidilebilecek başka yol kalmaz ise, bu durumda artık vergi kesinleşir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

15. C Vergiden kaçınma, vergi kanunlarını ihlal etmeksizin vergi yükümlülüğünden kurtulma girişimleridir. Potansiyel vergi ödeyicilerinin vergi yükümlülüğüne yol açan olaya engel olma çalışmaları çeşitli şekillerde gerçekleştirilebilir. Vergiyi doğuran olayın ortaya çıkmasına engel olmak suretiyle vergiden kaçınma şansı vardır. Burada potansiyel yükümlüler, vergi kanunlarına aykırı olmaksızın birtakım tedbirler almakta ve vergiyi doğuran olayın oluşumuna engel olmaktadır. Örneğin, emlak vergisi ödememek için bireylerin ev satın almak yerine kirada oturmayı tercih etmeleri ya da kömür üzerindeki tüketim vergisi hissedilebilir derecede yükseltiyor ise bunun yerine daha düşük oranda vergilendirilen odunu tercih etmeleri, vergiyi doğuran olayın oluşumuna engel olmak suretiyle vergiden kaçınma türleridir. Görüldüğü gibi, söz konusu fiillerin kanuna aykırılığı bulunmamaktadır.

16. B Çapraz yansıma; ileri yansımanın özel bir şeklini oluşturmaktadır. Belirli bir malı yükümlü kılması gereken bir verginin, talep elastikiyeti düşük olan başka bir malın fiyatını arttırmak suretiyle devredilmesine çapraz yansıma denilmektedir. Örneğin, çok çeşitli mallar satan büyük bir mağazada, herhangi bir malı yükümlü kılması gereken bir tüketim vergisinin sadece vergilendirilen malın fiyatı üzerinden değil, başka malların fiyatlarını da arttırmak suretiyle yansıtılması olayında yansıma işlemi çapraz bir biçimde gerçekleşmektedir.

17. D Devlet veya belediyeler tarafından yapılan bayındırlık ve imar hizmetlerinden dolayı, o bölgede bulunan gayrimenkullerin (bina ve arsaların), değerlerinde artışlar meydana gelebilir. İşte bu gibi, hallerde, değerlerinde artış meydana gelen gayrimenkullerin sahiplerinden şerefiye alınmaktadır. Diğer bir ifadeyle, bu tür hizmetlerin maliyetine söz konusu gayrimenkullerin sahipleri iştirak ettirilmiştir. Şerefiye, kamu yatırımları dolayısıyla değeri artan gayrimenkul sahiplerinden alınan bir çeşit vergidir.

18. E Yüklenme, usulüne uygun olarak düzenlenmiş sözleşme esaslarına veya kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükmüne dayanılarak iş yaptırılması, mal veya hizmet alınması karşılığında geleceğe yönelik bir ödeme yükümlülüğüne girilmesidir. Bütçede yeterli ödeneği bulunmayan işler için yüklenmeye girilemez. Yüklenme süresi mali yılla sınırlıdır. Harcama yetkilileri, tahsis edilen ödenekler dahilinde yüklenmeye girebilirler. Yüklenmeye girilen tutara ait ödenekler saklı tutulur; başka iş yaptırılması, mal veya hizmet alınması için kullanılamaz.

19. B 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre Sayıştay, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri için düzenleyeceği genel uygunluk bildirimini, kesin hesap kanun teklifinin verilmesinden başlayarak en geç yetmiş beş gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Genel uygunluk bildirimini; dış denetim raporları, idare faaliyet raporları ve genel faaliyet raporuna dikkate alınarak hazırlanır. Kesin hesap kanunu teklifi ve genel uygunluk bildiriminin Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olması, ilgili yıla ait Sayıştayca sonuçlandırılmamış denetimleri önlemez ve hesapların kesin hükme bağlandığı anlamına gelmez.

20. C 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri, kamu hizmetlerinin zorunlu kıldığı durumlarda gereken nicelikte ve nitelikte taşınır ve taşınmazları, yurt içinde veya yurt dışında, bedellerini peşin veya taksitle ödeyerek veya finansal kiralama suretiyle edinebilirler. Kamu idareleri, taşınmaz satın alma veya kamulaştırma işlemlerini yetki devri yoluyla bir başka kamu idaresi eliyle yürütebilir. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin edindiği taşınmazlar Hazine adına, diğer kamu idarelerine ait taşınmazlar ise tüzel kişilikleri adına tapu sicilinde tescil olunur. Hazine adına tescil edilen taşınmazlar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yönetilir.

21. D Objektif doğruluk ilkesi gereği, bütçe elden geldiği ölçüde gerçek durumu yansıtmalı ve mevcut koşulları en doğru şekilde ortaya koymalıdır. Bu ilke, ne aşırı ölçüde iyimser ne de gereksiz ölçüde kötümserliğe kapılmadan, var olan koşullara en uygun doğruluk içerisinde tahminlerde bulunulmasını amaçlar.

22. E **Devri bütçe uygulamasının üç temel riski vardır:**

- Enflasyonist dönemlerde bütçe denkleştirme fonunun reel değerinin aşınması
- Fonun başka amaçlarla kullanılma riski
- Bütçelerin refah dönemleri arasında üst üste açık vermesi durumunda fonun denkleştirici işlevini yerine getirememesi

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

23. D Kamu Düzeni Ve Güvenlik Hizmetleri:

- Güvenlik Hizmetleri
- Yangından Korunma Hizmetleri
- Mahkeme Hizmetleri
- Cezaevi İdaresi Hizmetleri
- Kamu Düzeni ve Güvenliğe İlişkin Araştırma ve Geliştirme Hizmetleri
- Sınıflandırmaya Girmeyen Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri

24. B Konsolidasyon (tahkim); geri ödeme süresi gelmiş veya vadesi kısalmış borçların vadelerinin uzatılması, ya da uzun vadeliyle değiştirilmesidir. Hazineye yeterli para yoksa vadesi gelmiş borcun ödenebilmesi hazineyi güç durumda bırakacağından konsolidasyona başvurulur. Borçların geri ödenmesi ile piyasaya ek satın alma gücü girer; enflasyonist ortamda istenmeyen bu durumda ekonomik koşullar gereğince de konsolidasyon gerekebilir. Devletin ileride yapacağı borçlanmaları olumsuz etkileyeceğinden olağanüstü zamanlarda başvurulması gereken bir yöntemdir.

25. A Manevi Cebre Dayalı Borçlar: Devlete borç vermenin bir vatandaşlık vazifesi olduğu, herkesin milli savunmaya, kalkınmaya katkıda bulunması gerektiği anlayışıyla kişilerden sosyal ve psikolojik baskı yoluyla borç alınmasıdır.

26. C Uzun vadeli borçlar ve tahviller, daha çok amortisman (turn over) süresi uzun olan büyük yatırım projelerinin finansmanı amacıyla kullanılır. Amaç yatırımın kendi getirisiyle borcun anaparasını ve faizini borçlanmaya gerek kalmadan ödeyebilmektir. Devletin uzun vadeli borç alabilmek için ihraç ettiği borç senetlerine devlet tahvili denir.

27. B Devletin tahvil sahiplerine sağladığı çıkarlarla ilgili garantiler

- Erken ödeme yapılmaması garantisi
- Tahvil değerinin düşmesinin önlenmesi garantisi
- Konversiyon yapılmaması garantisi
- En ziyade müsadeye mazhar alacaklı garantisi

28. D Rachat, devletin durumunun iyi olduğu zamanlarda sermaye piyasasından kendi tahvillerini alması işlemidir. Yani devlet, durumu iyiyse ve bütçe fazlası varsa piyasadaki tahvillerini geri alır. Ya da devletin ekonomik durumunun iyi olduğu zamanlarda, devlet tahvilleri vasıtasıyla sermaye piyasasından elde ettiği kredileri, bütçe fazlasının olduğu dönemlerde, geri ödemek amacıyla kendi tahvillerini geri satın alması işlemidir.

29. B 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 314. maddesi ile yıpranmaya ve aşınmaya maruz bulunmayan boş arazi ve arsalar amortisman konusunun dışında tutulmuştur. Arazi ve arsaların boş olması ile kastedilen, arsa veya arazi üzerinde işletme tarafından bunların niteliklerini değiştirecek şekilde henüz işlem yapılmamış olmasıdır. Boş arsa ve araziler amortisman tabi tutulamazken, üzerinde inşaat ve tesisat bulunan arsalar amortisman tabi tutulabilir. Arsa/arazi üzerine inşa ve tesis olunan binalar, yollar, tesisler, arsa/arazinin mütemmim cüzü oldukları ve tek başlarına mülkiyet konusu olamayacaklarından ötürü üzerine tesis olunan arsa/arazi ile bir bütün olarak amortisman tabi tutulurlar.

30. B 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na göre basit usulün genel ve özel şartlarını taşıyarak bile aşağıdakiler basit usulden yararlanamazlar:

- Sigorta üreticileri
- İkrazat (ödünç verme) işleriyle uğraşanlar
- Kolektif şirket ortakları ile komandit şirketin komandite ortakları
- Sarraflar ile kıymetli maden ve mücevherat alım satımı ile uğraşanlar
- Müteahhitler (yükleniciler) ve taşeronlar
- Her türlü ilan ve reklam işleriyle uğraşanlar veya bu işlere tavassut edenler
- Gayrimenkul ve gemi alım satımı ile uğraşanlar
- Tavassut (aracılık) işi yapanlar
- Maden işletmeleri, taş ve kum ve kireç ocakları, kum ve çakıl istihsal yerleri, tuğla ve kiremit hammaları işletenler
- Şehirlerarası yük ve yolcu taşımacılığı yapanlar ile treyler, çekici ve benzerlerinin sahip veya işletmecileri

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

31. E Değeri istisna tutarının üzerinde olduğu için evin değerinin tamamı beyannameye dahil edilir ve hesaplanan verginin tamamı ödenir.

32. B 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre tasfiyesi sona eren işletmenin son beyannamesi tasfiyenin sona erdiği tarihi takip eden 30 gün içinde kurumun bağlı olduğu vergi dairesine verilir. Tasfiye 05.07.2024'te sona erdiğine göre 04.08.2024 tarihinde beyan verilir.

33. D 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre vergi incelemesi; vergi müfettişleri, vergi müfettiş yardımcıları, ilin en büyük mal memuru veya vergi dairesi müdürleri tarafından yapılır. Gelir İdaresi Başkanlığının merkez ve taşra teşkilatında müdür kadrolarında görev yapanlar her hal ve takdirde vergi inceleme yetkisine haizdir.

34. D İdare ve vergi mahkemelerinin kararlarına karşı, başka kanunlarda farklı bir kanun yolu öngörülmemiş olsa dahi, mahkemenin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir.

35. A Ekonominin dışa açık olması halinde çarpan değeri azalır. Çünkü bu durumda yurt içinde yaratılan talebin bir kısmı dış ticaret yolu ile yabancı mallara kaymaktadır.

36. C Yatırım talebi faiz esnekliği sıfır olduğunda IS eğrisi dik bir doğru şeklindedir. Yatırımlar faize duyarlıdır ve Keynesyen görüşü açıklar. Gelir düzeyi artışı ancak maliye politikası araçları ile arttırılabilir.

37. C Gelirler politikası fiyat ve ücret oluşum sürecine doğrudan doğruya müdahale etmektir. Gelirler politikası, artan ücret ve fiyatları azaltmak için firma ve sendikaları ikna etmeye çalışmak, kabul edilebilir fiyat ve ücret artışları için çeşitli göstergeler geliştirmek ve fiyat ve ücretlerin genel olarak dondurulmasına kadar çeşitli önlemler içerir.

38. D Durgunlukla mücadelede kişi ve kurumlardan borçlanılmamalıdır. İç borçlanmada ticari bankalar ve merkez bankasından borçlanılmalıdır. Yani bankacılık sistemi tercih edilmelidir.

39. A Enflasyonla mücadelede gelir vergisinde bir değişiklik yapılması politikasının tüketim harcamaları üzerindeki azaltıcı etkisi, harcamalar üzerinden alınan vergilere göre daha azdır. Çünkü gelir vergisinin bir kısmı tasarruflardan ödenir. Bu da gelir vergilerinin enflasyonla mücadele politikası olarak etkinliğini azaltır.

40. C Otomatik istikrarlandırıcı, herhangi bir istikrarsızlığı iradi bir müdahaleye gerek kalmadan ortadan kaldırmak üzere mali sistemin yapısına yerleştirilmiş kamu harcamaları ve vergilere ilişkin araçlardır. Bu araçlar otomatik olarak genişletici ve daraltıcı etkiler yaratır.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

COPYRIGHT © MURAT YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Deneme Sınavının her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, deneme sınavlarının tamamen veya bir kısmının Murat Yayınları Ltd. Şti.'nin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve deneme sınavlarının hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş demektir.

Öneri ve bilgi için; 0312 231 31 21
www.muratyayinlari.com
facebook.com/muratyayincilik
dizgi@muratyayinlari.com